



**RÄPINA
AIANDUSKOO**
nutikas loodustähedane elu

Aeg & Vaim

TEMPUS & SPIRITUS

www.aianduskool.ee/koolileht

Nr 7 2.11.2018

Kaks haridus-Joosepit Rāpinasse

Pühapäeval, 14. oktoobril tunnustati Estonia kontserdisaalis aasta parimaid õpetajaid, haridustöötajaid ja õppureid. Aasta parimad õppurid on Rāpina Aianduskooli lõpetanud Erik Rüütel ja Mairold Mänd, kellele Haridus- ja teadusminister Mailis Reps andis üle pronksist Joosepi kuju.

Eelmisel sügisel Araabia Ühendemiraalide pealinnas Abu Dhabis toimunud kutseoskuste maailmameistrivõistlustelt WorldSkills 2017 naasid noormehed pronksmedaliga. Kokku oli seal 21 võistkonda. Varem pole eestlased sellistelt suurvõistlustelt nii kõrget kohta saanud. Mairoldi ja Eriku juhendaja oli õpetaja Priit Trahv, kes samuti osales Aasta Õpetaja galal.

Mairold on maastikuehituse õpetaja meie koolis ja treenib nüüd juba ise noori kutsemeistrivõistlusteks. Sel sügisel oli ta juhendajana kaasas Budapestis EuroSkills võistlustel, kus võistlustule astusid maastikuehituse eriala õppurid Markus Vainu ja Ilmar Jürisaar.



Erik, Priit ja Mairold auhinnagalal

Lisaks õpetajatööle on Mairoldil maastikuehitusega tegelev ettevõte.

Erik töötab Lääne-Virumaal oma pereettevõttes, mis tegeleb maastikuehituse ja aiandusega.

Rāpina Aianduskoolil on heameel noormeeste tunnustamise üle.

Külli Nõmmistu, toimetaja

Foto: A. Kaljuvee

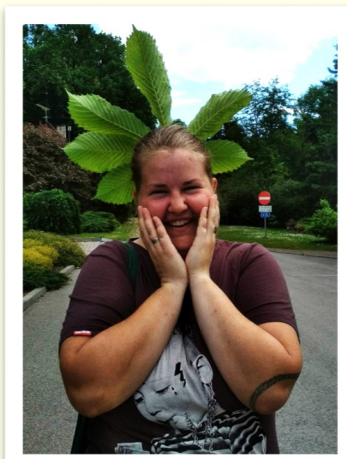
Loe lisaks: <http://epl.delfi.ee/news/eesti/aasta-oppurid-teavad-et-kutsemeistrivoistlused-on-nagu-tippSPORT?id=84142858>

Palju õnne, president

Kaisa Valk!

Neljapäeval, 1. novembril valiti Rāpina Aianduskooli õpilasesinduse uus president. Ülekaalukalt võitis valimised Kaisa.

Soovime uuele presidendile jõudu, energiat ja pealehakkamist ametiaja lõpuni.



Mis tehtud ...

- 26.-28.9 EuroSkills 2018 Budapestis
- 5.10 Õpetajate päev
- 16.10 Mälumäng
- 1.11 ÕE presidendi valimised
- 1.11 Sügispidu

... mis teoksil

- 13.11 Mälumäng
- 19.11 Kutsekoolide sügispäevad
- 19.-23.11 Jäätmetekke vähendamise nädal
- 21.11 Lahe koolipäev Tallinnas
- 12.12 Jõulupidu ja jõululaat
- 17.12.18-5.1.19 Koolivaheaeg

TÄNASES LEHES: EuroSkills seest- ja väljastpoolt! Orienteerumine koolimaal! Kuhu minna praktikale! Joosepiga galalt! Viimse reliikvia radadel! Klassiõhtud igal laupäevaõhtul! Madu või kõrvits! ... ja palju muud huvitavat!!!

EuroSkills 2018 Budapestis

Kuuendad üle-euroopalised võistlused EuroSkills 2018 toimusid 26.–28. septembrini Budapestis, kus 40 võistlusosalas osales ligi 600 noort 28 riigist üle Euroopa. Eesti on osalenud üle aasta toimival EuroSkillsil alates 2007. aastast. Kokku esindas Eestit võistlustel 14 noort meistrit 11 võistlusosalal. Rápina Aianduskoolist osalesid maastikuehitajate paarivõistlusel **Markus Vainu** ja **Ilmar Jürisaar** ning floristika võistlusel **Maris Paas**.

Tugevas konkurentsisis seekord auhinna-lisi kohti ei saavutatud, kuid juba see on suur tunnustus, et meie noored pääsesid Eestit esindama nii suurejooneli-sele võistlusele. Suur tänu Markusele, Ilmarile, Marisele ning nende juhenda-jatele Mairoldile ja Indrekule, kes andsid endast parima kolme pika võistlus-päeva ning sellele eelnenud ettevalmis-tusperioodi kestel.

Järgmine kutsemeistrivõistlus EuroSkills toimub aastal 2020 Austrias, aga enne seda, 2019. aastal WorldSkills Kaasanis.

Kõige parema ülevaate ja analüüsi oma tegemisest suurvõistlusel annavad ikka päevakangelased ise. Alljärgneva-tele küsimustele vastasid Markus ja Maris.

Mis üllatas sind võistlustel kõige enam?

Maris: Mind üllatas kõige enam ava-ja lõputseremoonia. Meile räägiti, et need on uhked ja võimsad üritused, aga enne kui ise kogenud polnud, ei osanud ette kujutada, kui võimsad nad tegelikult on. Mind üllatas samuti suur rahvamass, mis käis võistlustelt läbi.

Kas tulid toime etteantud aja-limiidiga?

Markus: Jah, tulime, vägagi täpselt.

Maris: Ma tulin ilusti toime etteantud ajaga, nii et jäi peale töö lihvimist veel aega koristada ja rahulikult uue pilguga töö üle vaadata.

Mis segas kõige enam töid teostamast?

Markus: Ei mäleta, et oleks väga sega-vaid faktoreid olnud.

Maris: Otseselt ei seganud miski, olin omaette kastis ja keegi ei häirinud. Esimese ülesande tegemise ajal ehmas mind korralikult rahvamass, aga siis rahunesin ja suutsin uuesti töösse



Mairold Mänd, Markus Vainu, Ilmar Jürisaar ja Raili Laas



süveneda.

Markuse ja Ilmari võistlustöö

Kas etteantud materjalist piisas töö teostamiseks?

Markus: Jah, jäi kohati ülegi, kuid täi-tepinnast oli täpselt.

Maris: Materjali oli piisavalt palju, nii taimset kui ka tehnilist – kõik oli väga kvaliteetne. Väljapaneku tegemiseks oli klaasist vaase natuke vähe, aga see mure sai lahendatud ja õnneks mater-jali väljapanekut ei hinnatud.

Võistluste kitsaskohad?

Markus: Arvan, et me ei tulnud hästi toime kastmissüsteemi elektroonikaga ja taimede tundmisega oli probleeme.

Maris: Hindamine oli minu arvates kõige nõrgem koht. Kuna hindasid eri-nevate maade eksperdid, igal maal oma kultuur ja maitse, siis on väga

raske kõigile meeldida.

Mis oli kõige positiivsem?

Markus: Meie seltskond, kellega kõik koos olime.

Maris: Kõige positiivsem oli näha, kui palju toetajaid oli kohale tulnud kaasa elama. Kõige parem oli oma tiimikaas-laste tundma õppimine ja nendega vaba aja veetmine.

Kuidas hindad ise lõpptulemust?

Markus: Meie jaoks oli kõik hästi teh-tud, kui tulemus välja arvestada.

Maris: Olin tulemustes natuke pettu-nud. Tundsin, et poodiumile oleks pi-danud teised riigid jõudma. Muidugi olen kõigi üle uhke, sest me kõik andsi-me endast parima.

Kas läheksid võimalusel uuesti EuroSkillsile või WorldSkillsile võistlema?

Markus: Jaa, pealtvaatajana, et saaksin ise näha kogu protsessi.

Maris: Jah ja ei korraga. Jah, ma läheks, sest see on nii võimas kogemus ja nii palju huvitavaid asju ja inimesi kohtab, et see on uskumatu. Siiani raske uskuda, et ma tegin selle ära ja olin Eesti esindaja EuroSkillsil. Aga samas see pinget ja kohustus, mis võistlustega kaasneb, oli mingil hetkel vägagi kurnav. Ettevalmistumine töö kõrvalt on vägagi enastohverdav, suvel kõik vabad päevad olin Râpinas, et harjutada just selleks võistluseks. Lisaks kaasneb sellele kõigele veel ka meedia tähelepanu – intervjuude andmine ja filmimine olid esialgu harjumatud.

Kõige suurem õppetund?

Maris: Ma ei läinud sinna mingit õppetundi saama, läksin lihtsalt, et ennast ja oma oskusi proovile panna. Kokkuvõttes jäin oma tööga rahule, juhendaja jäi mu tööga rahule, kogu meie tiim oli väga vaimustuses minu töödest ja see ongi kõige tähtsam.

Kas leidsid aega suhelda ka teiste võistlejatega?

Markus: Jaa, vahel ikka suhtlesime võistluskaaslastega. Eesti võistlejatega rääkisime samuti, tundsimme huvi, kuidas kellelgi läheb.

Maris: Jah, ikka. Varasemast teadsin ma Prantsusmaa võistlejat ja teda oli hea jälle näha ja kuulda, kuidas tal läinud on. Sain ka teiste maade võistlejatega tuttavamaks ja kõik floristika võistlejad olid väga meeldivad ja toredate, tublid floristid.

Millega sisustasid õhtuid peale võistluspäeva?

Markus: Vahel käisime väljas. Vahel saime lihtsalt kellegi toas kokku ja muljetasime.

Maris: Midagi erilist me peale võistlusi ei teinud, käisime õhtusöögil, saime oma tiimi võistlejatega kokku, kuulasime, kuidas kellegi päev läks. Läksime suhteliselt varakult magama, et järgmine päev puhanult võistlustandril astuda.

Mis mulje jättis osalemine lõputseremoonial Sport Arenal?

Markus: Hea ja närvilise tunde, kuni enda koha teada saime ...

Maris: Väga võimas üritus, üllalahe, samas natuke kurb oli ka, et meie tiim



Maris võistlustööd tegemas



Marise valmistatud lillevöö

mist keegi poodiumile ei saanud. Aga üldiselt olime väga lõbusad ja nautisime üritust.

Mida soovid öelda oma juhendajatele?

Markus: Mairoldile tänu, et ta suutis olla positiivne ja vaimukas. Lisaks andis alati ka head erialast nõu.

Maris: Ma soovin südamest tänada oma juhendajat, et ta ikka vastu pidas minuga nii võistluspäevadel kui ka kogu pika ettevalmistusaja. Ilma temata poleks ma seda suutnud. Lisaks suur tänu teistele aianduskooli floristika-õpetajatele, sest nemad aitasid mind samuti palju ettevalmistusperioodi ajal. Lisaboonus oli veel, et nad sõitsid ise Budapesti kohale, et mulle kaasa elada ja toeks olla. Tänan!

Mis sõnumi saadad noortele, kes on huvitatud osalema kutsemeisteri-võistlustel, olgu selleks EuroSkillsis või WorldSkills?

Markus: Seal on palju põnevaid võistlusalasid, mida jälgida, ja eriaselt muidugi palju kogemusi.

Maris: Tuleb säilitada külma närvi enne võistlust ja võistluse ajal. Nautida täiel rinnal kogu üritust. See on ainulaadne kogemus, unusta hirm ja anna endast maksimum, sest sellist võistlust ei tarvitse teist korda tulla.

Mis sind ees ootab ehk kuhu edasi pürgida?

Markus: Soovin oma kogemusi kasutada tööturul või rajada oma firma. Kui plaanin kunagi edasi õppida, siis juba midagi muud.

Maris: Elan päev korraga ja vaatan, mis elu mulle toob.

Kas soovid veel midagi omalt poolt lisada?

Markus: Kooli või siis riigi poolt võiks rohkem panustada juhendajatele, et neil oleks suurem motivatsioon meie-suguseid juhendada.

Juhendajatena olid kaasas maastikehitajate võistlejate õpetaja **Mairold Mänd** ja floristika võistleja õpetaja **Indrek Kaeli**, kes oli ühtlasi ka üks võistluste ekspertidest. Päevakohastele küsimustele vastasid nemadki.

Kuidas jäid rahule oma õpilase(te) saavutusega?

Mairold: Poistega jäin rahule. Lõpuks said nad ülesande valmis ja jäid ellu. Oma kogemuse põhjal üritasin anda aimu, kui palju erineb üks suurvõistlus nendest, kus nad siiani võistelnud on. Lõpuni saab alles aru siis, kui ise ära käinud. Nii tuleb ka kogemus ja julgus, et edasi minna. Endalgi ei läinud EuroSkillsil nii, nagu lootsime. Tagantjärele mõeldes oli see hea kogemus ja aitab endasse leebemalt suhtuda. Eesti on väike riik ning Euroopa suur ja lai. Suurvõistlused on nii keerukuselt kui ka füüsiliselt raskemad. Samuti annab EuroSkills hea kogemuse veel suuremateks võistlusteks. ☺

Indrek: Maris tegi igati tubli töö ära juba ettevalmistusperioodil ja ka võistluse ajal. Vigu muidugi tuli ka sisse, aga ei midagi hirmuäratavat.

Mis jäi õpilastel vajaka, et nad poodiumile ei jõudnud?

Mairold: Vajaka võibolla jäigi kogemusest ja kriitilisest silmast. Samuti kodusse ettevalmistusest. Aga alati polegi oluline poodium. Kogemus on hindamatu ja kui suurt pilti vaadata, siis kõik on millekski hea, isegi kui alguses see nii ei tundu. Oma kogemus!

Indrek: Vajaka jääb meil alati ettevalmistusajast. Me mõlemad käime tööl ja ettevalmistuseks jäid seega ainult vabad päevad. Vene võistleja näiteks treenis terve aasta Moskva parimas erakoolis. Tase on läinud nii kõrgeks, et poodiumile pääsevad vaid tippspordlase ettevalmistuse läbiteinud. Seega kuskilt peab tulema ka ettevalmistusperioodi rahastus.

Kuidas jäid rahule EuroSkillsi korraldusliku poolega?

Mairold: Korraldusliku poolega jäin väga rahule. Super võistlus, millega Eesti ja Soome eksperdid hakkama said, koostöös Ungari esindajaga.

Indrek: Seekord toimus EuroSkillsi esimest korda endisel sotsialismimaal, aga korraldusliku poole pealt midagi ette heita küll ei olnud.

Mis õppetunni sai juhendaja EuroSkillsilt?



Õpilane ja õpetaja



Eestlaste esindus EuroSkillsil

Mairold: Järgmine kord peab matkatooli kaasa võtma. Jalad väsisid maru ära. ☺ Kuna olen ka ise käinud suurvõistlustel, siis väga mingit õppetundi muud ei olnudki. Huvitav oli jälgida aia tagant.

Indrek: Hindamine on läinud väga karmiks, ei saa lubada ka pisikesi möödapanekuid. Hindamine peaks üldjuhendi põhjal põhinema kaubanduslikul standardil, aga tegelikult hinnatakse õpilasi sama karmilt kui täiskasvanute maailma meistrivõistlustel.

Mis suutis sind üllatada?

Mairold: Mind üllatas Hispaania ja Vene tiimi tase. Kaasanis on kindlasti Vene maastikehitajad kõvad konkurendid.

Indrek: Kui erinev on eri maade ekspertide tase! Alati suudetakse millegagi üllatada, näiteks töö värvusest arusaamisega.

Kas ja mida teeksid teistmoodi, kui saaksid taas juhendajana suur-

võistlusele minna?

Mairold: Trenni konkreetset suurvõistluseks peaks alustama varem. Tegu on siiski suure eesõigusega ja kogemusega, millest vähesed osa saavad. Pika aja peale jõuab tekkida selgem pilt, mis ees ootab, tekib põnevus ja ka motivatsioon püsib. Lõppude lõpuks on siiski tegu õpilase võistlusega. Seda enam, et juhendaja kohapeal joonist ei näe.

Indrek: Nagu juba ütlesin – pikem muu töövaba ja tasustatud ettevalmistusperiood nii treenerile kui ka võistlejale. Ilma selleta paremaks ei lähe, nii et mina ei saa midagi muuta.

Kas soovid veel midagi omalt poolt lisada?

Mairold: Kokkuvõtteks on tegu väärt kogemusega!

Indrek: Kohv ja kook maksid Budapestis alla ühe euro!

Külli Nõmmistu, toimetaja

Lisaks võistlejatele ja nende juhendajatele oli võimalus Budapestis suurvõistlust ja lõputseremooniat vaadata üheistkümnel aianduskooli töötajal. Kõige ilmekamalt võttis oma emotsioonid kokku **Karin Kask**.

Eesmärk: EuroSkills 2018 külastus, suurvõistluste korraldusega tutvumine, Eesti ja eriti oma kooli võistlejatele kaasaelamine.

Reisiplaan:

26.09 Buss, lennuk, laev.

Ilusal sinisel Doonaul valgel ajal – linna-vaade nii Pestile kui ka Budale, sillad, lossid, kirikud, teravate tornidega parlamendihoone.

27.09 Buss, metroo, laev. 21 000 sammu.

EuroSkills 2018 – paljude erialade võistlus Budapesti Expo hallides, 600 õpilast võistlemas Euroopa maadest, 14 õpilast Eestist, oma ala parimad, erinevad stiilid (floristid) ja töökultuurid (müüri-ladujad), võistluspinge, 110 000 külastajat paljudest riikidest.

Meie lemmikud loomulikult floristid ja maastikuehitajad, sest nende erialade võistlejaid ja juhendajaid me tundsim.

Välismaal tunneb eestlane eestlase ära nagu oleks naabriga kohtunud (tagasi jõudes ei ole kedagi kunagi näinud).

Saime teada, et aianduskooli õpilastel on oluline taimi tunda! TV3 oli ka kohal.

Ilusal sinisel Doonaul õhtupimeduses – tuledesäras muinasjutuhooned mõlemal pool kallast.

28.09 Buss, metroo, tramm, vaate-ratas. 22 000 sammu.

Hop/on hop/off bussiga Buda poolele. Üliilus Matyasi kirik, Buda kindlus, Kaluribastion.

Võistluste lõpetamised. Üritasime ka kõva häält teha ja käsi tugevalt kokku lüüa, kuid suurriikide (nt Venemaa jt) toetustiimide ja fännide lärmile jäime alla. Eestlased, noh! TV3 oli ka kohal!

Gellérti termaalveekeskuse välibassein tähistäeva all.

29.09 Laev, buss, tramm, metroo.

Turg oma kirevate toidu- ja tööstus-kaupadega – valik oli meile!

Margareti saar – jaapani aed, igal pool-tunnil orkestrimuusikat mängiv päikesella torn, muusikalised purskkaevud, hiiglaslikud plaatani-puud.



Imeline vaade Budapestile



Vaatlejad aianduskoolist

EuroSkills 2018 lõputseremoonia Sport Arena hallis – võistlejad all, meie ülikõrgel, aga sinimustvalged lippe saime vastastikku üksteisele lehvitatud. Eesti võistlejad kahjuks poodiumile ei pääsenud, parim neljas koht rätsepadele. Innove sõnul väga stabiilne võistkond, keskmine 690 punkti (meisterlikkuse medal on 700 punkti). TV3 oli ka kohal!

30.09 Buss, lennuk.

Viimased šopingutuurid.

... ja avada võib järgmise EuroSkillsi nimekirja!

Toidueri:

Kõikide üllatustoit: supp – roosa, külm, magus, kirsside ja tuuletaskuga. Ungari

rahvustoit: guljašš – ei ole kaste, vaid supp. Magustoidud: erinevate täidistega torulõigud; suured rammusad torud, mis seest kaetud šokolaadiga, täidetud vaniljekreemiga ning kaunistatud vahukoore ja toredate pudinatega. Toidukordadest ei puudunud ka Caesari ja Kreeka salat, friikartulid, pelmeenid või burger.

Aitäh silmaringi avardamise eest! Tervitused avastamishimulisele reisiseltskonnale! Tänu Liisile ja Küllile kamba ohjamise eest!

Karin Kask, sessioonõppe juhataja

Fotod: U. Roht, K. Koosapoeg, I. Kaeli, E. Häidkind

Aianduskooli aja lugu

Juba 1920. aastate lõpus hakkas tunda andma algav majanduskriis. 1931. aastal suleti haridustöö reorganiseerimise käigus Räpina Ühis-põllumajandusgümnaasium ja Räpina jäi ilma keskharidust andvast koolist. Tegevust jätkas Räpina Põllu- ja Kodu-majanduslik Täienduskool, mis eelmise kümnendi lõpus tegevust alustas. Vaatamata suurele selgitustööle polnud see kool noorte seas populaarne ning suleti 1934. aastal õpilaste vähesuse tõttu. Järgnev aasta peeti plaani, kuidas ikkagi edasi minna ning Räpina kohaliku intelligentsi ja vallavalitsuse

eestvedamisel, suure eeltöö tulemusena avati 27. märtsil 1935. aastal Sillapää lossis Räpina Aiatoöstuse kool. Ülalpidamiskulud võttis enda kanda Räpina vallavalitsus ja Võru maakonnavalitsus. See oli Eesti Vabariigis ainulaadne, et omavalitsus leidis julguse finantseerida keskhariduslikku asutust.

Õppetöö algas 1. septembril 1935 ca. 30 õpilasega. Kooli võeti vastu mõlemast soost algkoolilõpetajaid. Koolijuhataja nimele saadeti vanemate soovivaaldus, toimusid ka katseeksamid eesti keeles ja matemaatikas. Kooli

suureks eeliseks peeti mõisaparkiharuldus, mida vähesed koolid Eestis omavad. Kohalik leht kirjutas tol ajal kooli kohta nii: „Endise mõisa suur park oma haruldaste puude ja põõsastega pakub õpilastele vajalikku materjali nii dendroloogiliseks kui ka botaaniliseks vaatluseiks. Muuseas kasvab ka Eesti suurim elupuu Räpina pargis. Kõike seda looduslist paradiisi ümbritseb loogana Võhandu jõe paisjärv, vastaskaldal asub aga Räpina alevik ilusa kiriku, moodsa algkooli ja vana kuulsa paberivabrikuga oma rohkete lüüside ja sildadega.“



Lossi ümberehitus aastal 1935

1935. aasta augustis oli suur vihmasedu ja selgus, et tõrvapapiga kaetud lamedad katused lasid vihma läbi. Kooli ülevalpidajal, Räpina vallavalitsusel, puudusid remondiks vajalikud summad. Haridusministeeriumist küsiti remondiks raha ja sealt saadud 2200 krooni panid alguse lossi taastamistöödele. Järgmisel õppeaastal saadi juurde veel 35 000 krooni. Selle summa eest ehitati 1937. aastal juurdeehituse seinad ja kogu hoonele pandi peale

tsingitud plekist katus. Järgmisel aastal jätkus koolimaja täielik väljaehitamine: paigaldati elekter, keskküte, veevõrk, aknad, uksed ja tehti krohvimistööd.

Kuigi suurem rõhk nendel aastatel läks Sillapää mõisa ehk tolleaegse koolimaja renoveerimisele, püüti vaikselt looma hakata koolile vastavat õppeaeda, sest puudusid õppematerjalina püsililled, roosid ja kasvumajad ajakohaste kultuuridega.

Koolidirektor Endel Lamp on oma mälestustes kirjutanud järgmist: „Kaugemalt pärit olevatele õpilastele on kooli juures korraldatud internaat, kus kooli poolt on voodi ja muu hädavajalik mööbel. Toiduraha on seni piiratud 10-12 krooniga kuus. Söögiraha võib tasuda ka toiduainetes, kelle see võimalik. Sel juhul hinnatakse toodud ained turuhindade kohaselt ümber ja toiduraha loetakse saadud summa ulatuses tasuta.“

1936/1937. õppeaastal alustas koolis tööd kolm uut õpetajat, nende seas aianduskooli ajaloo tähtsaimaks õpetajaks kujunenud **Adolf Vaigla**.

Adolf Vaigla on öelnud: „Kõik aiandusega tegelevad inimesed on õnnelikud.”

1935. aasta augustis kirjutati Võru Teatjas aiatööstuskooli asutamisest Rāpinas. Adolf Vaigla nägi võimalust sellesse nelja õppeaastaga aianduskeskkooli õppima ja võib-olla ka tööle asuda. Järgmise aasta veebruaris luges ta ajalehekuulutusest, et Rāpina kooli vajati tegelikkude tööde juhatajat. Küpses otsus kandideerida, et saada aiandusele lähemale.

Uus koht jättis esimesel tutvumisel märtsi lõpul oma lagununud ja määratud koolimaja ning porise pargiga rusuva mulje. Direktor Endel Lamp luges noore mehe näolt nõutust ja püüdis seda hajutada, kiites suvise Rāpina ilu.

Esimeseks asjaks oli tutvuda Rāpina aiaga. Paari päeva pärast kutsus direktor teda oma korterisse, tõstis mitu lauasahtlitäit seemnekotikesi tema ette. Küsimusele, kas ta neid taimi kasvatada oskab, vastas Vaigla jaatavalt, ehkki enamik neist olid tundmatud. Oma toas pakikesi sorteerides leidis ta neilt saksakeelsed kasvatamisjuhendid. Ta kasvas seemneist, milledest lõviosa olid lillede omad, taimi. Veel mõned seemnepartiid kodu- ja välismaistest lilleäridest ja koolile kujunes rikka-

lik taimekollektsioon.

Adolf Vaigla kogemustepagasis oli lapsepõlvest pärit huvi aianduskirjanduse vastu, tegutsemine koduses õunaaias, varajase kapsa kasvatamine, teismelisena rajatud lilleaed. Aedniku, õpetaja ja kasvatajana oli Vaigla kordumatu. Teda ei väsita meenutamast. Oma elu ja tegevuse aiandusega sidunud Adolf Vaiglalt õpiti tema eluajal ja võib-olla seda teha praegugi.

Leopold Meensalu meenutab: „Kuigi ta oli väga nõudlik ning mõneti kiusliku ja noriva iseloomuga – mistõttu õpinguaastate kestel õpilased teda tagaselja tublisti kirusid, jäi ta valdava enamiku Rāpina vilistlaste hulgas ikka kõige populaarsemaks õpetajaks.”

Adolf Vaigla on öelnud: „Aednik peab olema oma töös väga täpne ja kohusetruu, tal ei peaks olema iseloomunõrkusi nagu näiteks alkohol. Aednikul areneb välja äärmiselt suur puhtuse- ja korratunne. Aednikud on kõik jutukad, tuleb vaid osata neile läheneda, sest suure kiirustamise tõttu on tublid aednikud enamasti närvilised.

Tööd aias tuleb lõpetada alati tervikuna, jätmata niinimetatud tööjälgi – ei tohi jätta midagi vedelema. Ei tohi arvestada tööpäeva pikkust ega pühapäevi, kui on vaja töötada, siis tuleb töötada. Suur tähtsus on aianduses käteosavusel, kiirusel ja otsustusvõimel. Unistaja ei sobi aednikuks.”



Õpilased kände välja juurimas 1936. a

1938. aastal nimetati kool ümber **Rāpina Aianduskeskkooliks**.

Hilja Rätsep, kes tol ajal konserveerimist õppis, meenutab: „Õppepäev algas kell 8:00 ja tunnid kestsid 14:00-ni. Pärast tunde oli lõuna, millele järgnes iga päev praktika. Hästi on meelde jäänud kodunduse tunnid, kus õpiti toidu valmistamist ja muid vajalikke oskusi, mida naine teadma ja oskama peab. Kõõgipraktika tundides oli igal tütarlapsel helesinine lühikeste varrukatega kleit, millele lisandusid valge krae ja kätised. Kleidi juurde kuulus

põll, millele pliidi juures pandi peale tume poolpõll. Peas olid valged mütsid, tagant kummiga ja mütsi ääred olid kaunistatud.”

Koolivormi nõuti väga rangelt ja eranditult. Kord oli koolis range. Pärast kella kümnet õhtul ei lubatud liikuda väljaspool koolihoonet. Kui tüdrukud rahvamajas peol käisid ja tahtsid kauemaks jääda, siis tahtmiseks see ainult jäigi.

Iga laupäeva õhtul toimusid klassiõhtud, esitati referaate ja tantsiti. Koolis oli siis õpilasi umbes 150.

1937/38. aasta talvel tellis tollane koolidirektor Endel Lamp ca. 200 viljapuu sorti, erinevaid kapsa, tomati, oa ja herneste sorte, et täbaras seisukorras kooliaed taas elustada. Adolf Vaigla meenutab, et need sai õpilastega süsteemipäraselt aeda istutatud ning mõned kandsid ka vilja. 1939/40. aasta talvekülm aga hävitas viljapuud peaaegu eranditult. Kraadiklaas näitas sellel talvel kuni –43 kraadi. Samaks ajaks oli valmis saanud ka uue kasvuhuone ehitamise projekt, aga alanud sõda pani ehituse seisma.

Lugu valmis koostöös Rāpina Koduloo- ja Aiandusmuuseumiga

Liisi Kont, kutseõpetaja

Väljasõidud praktikaettevõtetesse

30. augustil 2018 toimus aianduse eriala õpilaste ja kutseõpetajate õppekäik Tallinna praktikaettevõtetesse. Õppekäik sai teoks projekti raames „Praktikasüsteemide arendamine“.

Esimene praktikakoht, mida külastasime, oli Hansaplant OÜ puukool. Meid võttis vastu puukooli juht ja omanik Mihkel Saar, kes lahkelt näitas ja tutvustas ettevõtte tegevust. Antud ajahetkeks oli kõrghooaeg juba möödas, sellest andsid märku tühjad kasvuhooned. Samas saime tutvuda kaasaegse kastmissüsteemiga, vee taaskasutussüsteemiga, pakkimise ja transpordi süsteemiga. Ettevõtte visioon on muuta Eesti ilusamaks ja paremaks elamispaigaks. Kevadel oleks Hansaplant OÜ väga huvitavaks ja mitmekülgseks praktikakohaks.

Tarmo Torp, AE18-42-K

Väljasõidu raames külastasime Tallinna Botaanikaeda. Meid võttis vastu vanemaednik Heli Russak ja tutvustas praktikavõimalusi botaanikaaias. Meile näidati erinevaid taimekollektsioone. Kõige rohkem huvi pakkus Meelte aed, mis koosneb sadadest erinevatest maitse- ja köögiviljataimedest. Väga huvitavad olid kinoa, õlikanep, kristalllõunalill ja üks kõrvitsaline, mis meenutas välimuselt madu ning oli üsnagi hirmuäratava välimusega. Tutvustati ka rosaariumi ja näidati esiväljakut, mis asub palmimaja ees. Sealt leiab õitsevas erinevaid taimi igal hooajal. Kevaditi saab sinna minna vaatama väga

Aednikuhakatised külastasid AS Sagro, kus kasvatatakse kodumaist köögivilja juba üle 20 aasta. Muuhulgas on selle asutusega tihedalt olnud seotud ka meie oma aianduse juhtõpetaja Anu Käär.

Kasvuhooneid ja toodangut tutvustas meile AS Sagro tootmisjuht Madis Kahu. Näidati nii kurgi-, tomati- kui ka lillekasvuhooneid ja vesteldi kasvustehnikatest. Köögivilja kasvatamisel

katsetab ettevõtte uusi meetodeid, mille õnnestumisel saame loodetavasti ka meie huvitavat erialast infot. Kes aga kibeleb uusi teadmisi kiiremini saama, siis ootavad nad avatud sülega õpilasi mitmekesisel ja kindlasti huvitavale praktikale. Praktikantidele pakutakse ka majutust ning tublidele ja pikemaajalistele praktikantidele on tööst ka tasu!

AE17-42-K, Kaisa Valk



Kõrvitsaline

uhket sibullillede sordinäitust. Suvel võib sealt leida hulgaliselt erinevaid suve- ja püsililli. Aednikud jäid visiidiga väga rahule, meile anti kaasa palju uusi

teadmisi ja elamusi taimemaailmast.

Jegor Dejev, AE16-41-K

Foto: J. Dejev

4. oktoobril käisid keskkonnakaitse teise kursuse päevase õppe õpilased projekti raames Tallinnas võimalikke praktikakohti vaatamas.

Esimesena sai külastatud Tallinna Loomaaia loodusariduskeskust, kus esimesena võtsid meid vastu uudishimulikud marmosetid. Tundus igati vahva praktikakoht, mis on ümbritsetud loodusest ning kus saab tegeleda loomadega ja lastega.

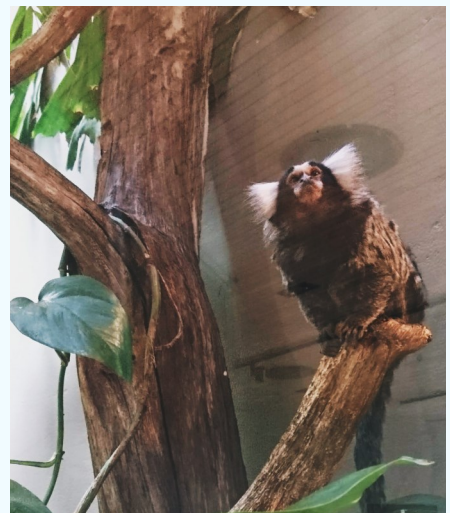
Teisena sai külastatud Keskkonnaagentuuri, kus meile tutvustati viise ja vahendeid, millega Eestis ilma ennustatakse. Vot ei teadnuki, et iga päev lastakse õhku suur õhupall mõõtesensoriga, mis paraku maha kukkudes loodu-

sesse jääbki. Samas Soomes ja Rootsis lennutatakse neid lausa neli korda ööpäevas. Keskkonnaagentuuri majas asub ka palju teisi osakondi, mis võimaldaks praktikat mitmekesisemaks muuta.

Eredalt jäi meelde ka viimasena külastatud erafirma TVO, mis abistab ettevõtteid pakendiseadusest tulenevate kohustuste täitmisel. Lisaks saavad tavakodanikud selle firma teenuseid kasutada, et anda oma panus pakendite taaskasutamisse. Sealne kontor oli väga moodne ning huvitav.

Mariana Žurauskaite, KK17-42-K

Foto: M. Žurauskaite



Marmosett

14. septembril toimus projekti "Praktikasüsteemide arendamine" raames õpilaste ja kutseõpetajate õppekäik Tallinna praktikaettevõtetes. Külastati kolme praktikakohta: Aita Liiva Lilled OÜ, Lilleait OÜ ja Priit Press & Lilled.

Esimene lillepood, millega tutvusime oli Raua tänaval Aita Liiva Lilled OÜ. Kui kõik koos sisse astusime, jäi meil Kolm Lille lillepood päris kitsaks, aga seejuures oli hubane. Esimese asjana jäi silma

lillede paigutus – kõik oli paigutatud värvuse järgi. Kõige rohkem oli valgeid lilli. Klienditeenindaja selja taha jäi tohutult suur peegel, mida pole varem üheski lillepoes näinud. Nutikalt oli letilaua sisse ehitatud parajalt kitsas auk, kuhu müüja saab puhastatud lillede varred ja lehed sisse visata, siis ei jää põrandale sodi.

Poeomanik on üle 20 aasta ettevõtet pidanud koos oma tütarde ja kahe abilisega, kes on kõik Räpina Aianduskooli

floristika eriala lõpetanud. Kindlasti on nad nõus praktikante vastu võtma ja töösse kaasama. Muidugi peab olema praktikandil tahe, huvi ja elurõõm. Hea töö eest lubatakse praktikanti kaasa võtta ladudesse ja koolitustele.

Valisin endale esimeseks praktikakohaks Kolm Lille lillepoe, jään põnevusega praktika algust ootama!

Ester Valdmets, FL18-41-K



Kolm Lille lillepood



Masha lillepood

Teine lillepood, mida õppekäigul külastasime oli Lilleait OÜ (Masha lillepood). Lillekauplus asub Tallinna südalinnas. Aianduskooli õpilasi võttis seal soojalt vastu meisterflorist Ahti Lyra. Kuigi sattusime sinna kiirel tööajal, oli Ahtil võimalus töö kõrvalt ka enda tegemisi tutvustada ja rääkida soovidest prakti-

kantide osas. Ettevõtte ootab floristi eriala praktikante, kes oleksid ise teotahelised ja motiveeritud õppima, oleksid nõus käe külge panema nii riiulite pühkimisel, vaaside pesemisel kui ka kimpude ja seadete tegemisel. Tähtis on samuti kellaaegadest kinni pidamine ning aus ja avatud suhtlus sealse-

te töötajatega. Õpilane peaks oskama ka võtta vastu kriitikat ning saadud nõuandeid kasutama ära õpiesmärgil. Igal juhul saab lillesalongist Masha üks arenda sooviv florist suure teadmiste- ja oskustepagasi.

Sireli Jürjenson, FL17-42-K

Kolmandaks külastasime ettevõtet Priit Press & Lilled. Ettevõtte moto on, et lillede abil on võimalik muuta sündmused pidulikumaks ja meeldejäävaks.

Lisaks erinevatele lilleseadetöödele on võimalik ettevõttest tellida ruumikau-nistusi ja -dekoratsioone ning lavakau-nistusi.

Lillepood asub kesklinna südames ja ruumi poolest jäi see meile kitsaks – kohtumine Priit Pressiga toimus väljas, lillepoe ees.

Kohtumisel õpilaste ja õpetajatega kiitis Priit Press floristieriala õppimis-tingimusi, soovitas võtta õpingutelt maksimumi. Veel julgustas ta noori floriste erinevaid võõrkeeli õppima – ikka selleks, et tulevaste koostööpart-nerite ja klientidega suhtlemine oleks tõhus.

Meie kohtumine meisterfloristiga oli põnev ning kaasahaarav. Usun, et ette-võttes Priit Press & Lilled saab prakti-kandil olema mitmekülgne ja huvitav praktika.

Sille Lillo, FL16-41-K



Priit Press & Lilled

Fotod: E. Valdmets, J. Oras

Tunne oma koolimaad!

Sügiseti avaneb õpetajatel natuke ärevaks tegev võimalus anda käest kontroll, lubada õpilastel ennast üllatada ning olla korraks natuke lapsemeelne – selline on õpetajate päev.

Meile tehtud üleskutses seisis, et kogunemine toimub koolimaja ees, ilmastikule vastavas riietuses. Oli neid kohusetundlikke „õpilasi“, kes ajasid selga tööriided, sest aianduskoolis tuleb alati olla valmis selleks, et õpetaja otsustab tunni väljas teha. Samas oli ka neid, kes tulid „tundi“ seelikus ja kingadega. ☺

Nagu tavalises tunnis ikka, oli nii puudujaid kui ka hilinejaid, kuid kõik kohal tulnud said osa väga lõimitud õppe-tegevusest. Vaevaltiselt see läks, kuid jagasime end neljaks rühmaks, ning suundusime kooli territooriumile kaardi järgi orienteeruma. Läbitud punktidest tuli kaasa võtta täht või lahendada mõni ülesanne – näiteks kirjutada luuletus või teha meeleolukas pilt. Punktide läbitud, naasime koolimajja, kus kogutud tähtedest tuli kokku panna lause. Loomingulisuse eest siin punkte ei jagatud, „õpetaja“ nõudis korrektset

lauset ning keegi enne söögivahetundi ei pääsenud, kui tähed õigesti reas.

Direktor-õpetaja-söökla juhataja Kaisa Valk oli valmis küpsetanud pitsasaiu ning ülimalt sva porgandikoogi, mida kõik sõid ja kiitsid!

Kõikide päris õpetajate nimel – kumardus ja pai teile, meie päris õpilastele, et pingutasite ja meie, õpetajate päeva nii vahvaks muutsite! ☺

Liisi Kont, kutseõpetaja

Foto: K. Toom



Tunniülesandega tutvumas



Nägemus tunnist aianduskoolis



Lehtede kasutamise võimalused

*Tulin pargist,
lehesadu.
Märke ei leidnud kusagilt.
Jalad märjad,
pea tühi –
ise hirmus näljane.
Nüüd aga ruttu tipa-tapa
torti sööma, kohvi jooma.*

Võistkond „Lehesadu“

*Praktikamaja või paprikamaja,
mida aianduskoolile küll vaja?
Aianduskooli luule on peenar,
kapsas, kaalikas ja porgand.
On see tõesti tänapäeval nii?
Või äpitame valmis siiski,
turbapeenrad, kivimüürid.
Kus on elu? Kes on süüdi?*

Võistkond „Kahelised“



Orienteerumistuhin

Lonnyta Taevaskojas

Maastikuehitajate rakuke korraldas sügisese matka Taevaskotta. Matka kulminatsiooniks pidi olema laevasõit jõelaev Lonnyga. Vägev!

Taevask sinkjashall, vihmast pole pääsu, tuleb lihtsalt olukorraga leppida ... Matk oli välja kuulutatud õpetajate päeva õhtupoolikuks. Kummikud jalga ja bussile, mis viis aianduskooli töötajate seltskonna Taevaskoja matkaradadele. Kohale jõudes selgus, et Lonny oli sattunud n-õ merehätta – sõitis rühma turistidega jõele, kus laevukese mootor üles ütles. Loodusjõudude vastu paraku ei saa – giid koos Lonnyga jäigi mõneks tunniks veelõksu. Välja oli tulnud ja matk pidi siiski toimuma. Juhtimise võttis üle Priit, kes viis meid nostalgilisele retkele – filmi „Viimne reliikvia“ radadele. Jalutasime üle vana kahe võlviga kivisilla, kus filmist tuttav tegelane Siim tõkestas küünlavankriga jälitajate tee. Nägime ka kohta, kust von Riesbieter tõllast välja visati. Huvitav, kuidas sai tõld kitsukesel teel nii kiirelt kihutada?

Edasi suundusime Maarja Külla, kus väliköögi kaitsva katuse all sõime kuumat suppi. Kõht oli matkasellidel selleks ajaks juba piisavalt tühi. Matk jätkus Maarja Küla uudistamisega, kus teejuhiks oli küla arendusjuht Huko Laanoja. Pole midagi parata, aga küla karvased mägiveised kõitsid vist kõige enam tähelepanu. Igatahes osutusid nad meie fotokaamerate lemmikuks. Hiljem kahjuks selgus, et ühtegi korralikku pilti suurloomadest välja ei tulnud – ju nad ei mahtunud pildile. ☺



Maarja Maarja Külas



Grupipilt Emalätel

„Viimse reliikvia“ radadel



Tore õhtupoolik värskes õhus ja heas seltskonnas. Aitäh matka korraldajale Svea Soometsale ja Priit Trahvile.

Külli Nõmmistu, toimetaja

Fotod: V. Truija, U. Roht, E. Häidkind



Maarja Küla puutööklass

Vahtrad pole veel eal lõõmanud nii

Puud peavad kirevat sügisballi,
keset rõhuva taeva rakust igavhalli,
aiman õhus peatset vihma.

Aiad on täis õuntelõhna,
mis nõnda magusalt embab meeli,
kõik on nagu kaunis ulm.
Armun sügisesse üha enam
ja korraga saan aru, et see polegi uni.

Tuuli Geetsia Tšaškin, FL18-42-K



Väljal tuulte muusika,
kõikjal uhke lehtede vaip,
pihlapuud punaseks värvunud huuled,
vahtrate verev kleit
lõõmab kui tuli.

Kaskede rüü on kolletav kuld,
uduga looritatud Võhandu.
Lumimarjadel valged pärlikeed.
Oi kui kenad on pärnaalleed,
nad kavalere ootavad daamid.

Kahjuks vaid kord aastas on
kõik nõnda ja
metsa värvide ilu
võtab hingetuks.

Enam ei rõhu mind taevas, mis
nõnda igavhall, sest
väljas on
puude kirev sügisball.

Tuuli Geetsia Tšaškin, FL18-42-K

Päev pargis praktilikal

Minust paremal raagremmelgas ja vasakul on tuulemurd –
just sealt viib mu tee, et peenrasse jõuaks kompostmuld.
Kärutäisi kaks, kolm, neli ja veelgi rohkem,
et peenar saaks rammus ja ikkagi uhkem.
Ja et talvekülmale vastu hakkaks peenra jaks
Kevadel, et taimed saaksid kasvada veel suuremaks.
Ja kui mööda käin just sellest peenrast siis uhkust tunda võin,
sest tean, et ise aitasin ja osa endastki siia tõin.

Kaisa Valk, AE17-42-K



Foto: K. Toom



Aeg & Vaim
TEMPUS & SPIRITUS

Ajaleht ootab kaastööd

kulli.nommistu@aianduskool.ee

Väljaandja Räpina Aianduskool, Pargi tn 32, Räpina 64505

Toimetajad Külli Nõmmistu, Liisi Kont **Küljendaja** Valdur Truija

Suur tänu kõigile, kes lehenumbri
ilmumisele kaasa aitasid.

Novembrikuu nali

Tuleks juba rutem esimene lumi,
esimene külm, jõulud, uusaasta, 8. märts, 1. mai ...
Lühidalt, tuleks juba rutem suvi ...